

De gemeenteraad

Ons kenmerk LE2019UIT/1419
Uw kenmerk
BSN nummer
Behandeld door Michelle Baats

Telefoonnummer (0475) 85 90 00
Fax (0475) 85 99 22
E-mail info@leudal.nl
Internet www.leudal.nl

Datum 11 juni 2019
Verzenddatum 11 juni 2019

Onderwerp Startnotitie Kunst en Cultuur

Geachte raadsleden,

Graag informeren we u middels deze Raadsinformatiebrief over het proces rondom de totstandkoming van het kunst- en cultuurbeleid. De planning is om eind 2019 een kunst- en cultuurnota op te leveren, die is gemaakt in samenspraak met culturele spelers in het veld. Als inleiding op deze nota is een startnotitie opgesteld, waarin de context, de richting en het proces van het beleid zijn omschreven. Deze startnotitie treft u bijgaand aan. Vervolgens wordt de beleidsnota kunst en cultuur opgesteld.

Doelstelling kunst- en cultuurbeleid

De doelstelling van het kunst- en cultuurbeleid is om te komen tot een toekomstgericht gemeentelijk beleid, dat houvast biedt aan zowel bestuurders als deelnemers in het culturele veld. Het beleid moet aansluiten op de behoefte van de inwoners van Leudal, nu en in de toekomst.

Met de samenleving

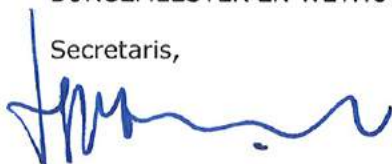
In het coalitieakkoord is de wens geuit om dit beleid op te stellen in samenspraak met burgers en culturele instellingen. Met behulp van een *enquête* wordt getracht een zo groot mogelijk aantal gebruikers van kunst en cultuur en verenigingen in de sector te bereiken. Informatie wordt opgehaald middels het stellen van open- en meerkeuzevragen en het geven van stellingen. Na het houden van de enquête worden een aantal belangrijke stakeholders op het gebied van kunst en cultuur uitgenodigd voor een *verdiepende bijeenkomst*, waarbij de resultaten van de enquêtes worden verdiept en vertaalt naar de beleidsnota. Deze wordt vervolgens aan het college en de raad voorgelegd.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Indien u vragen en/of opmerkingen heeft, kunt u deze stellen aan de betrokken beleidsmedewerker, M. Baats (m.baats@leudal.nl).

Heythuysen 6 juni 2019

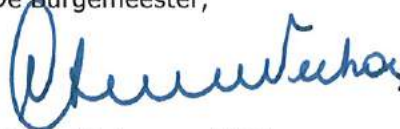
BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN LEUDAL

Secretaris,

H.K.W. Bekkers

De Burgemeester,

A.H.M. Verhoeven MPM

Bijlage(n)
Startnotitie Kunst en Cultuur

Startnotitie Kunst en Cultuur

De ambitie van Leudal

2019

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Op weg naar een nieuw kunst- en cultuurbeleid	3
3. Wat verstaan we onder kunst en cultuur?	4
4. Waarom kunst- en cultuurbeleid?	4
5. Verbinding binnen en buiten het culturele landschap	4
6. Interactief werken	5
7. Regionale samenwerking	5
8. Vernieuwing op het gebied van kunst en cultuur	6
9. Kaderstelling en scenario's subsidiebeleid	7
10. Planning	8
11. Financiën	8
12. Communicatie	8

Inleiding

Deze startnotitie vormt het vertrekpunt voor een jaar waarin het gemeentelijk kunst- en cultuurbeleid in opdracht van de gemeenteraad, in dialoog met de culturele spelers, ontworpen gaat worden. De notitie vormt de context, de richting en het proces van het kunst- en cultuurbeleid. Daarnaast beschrijft het een globale kijk op voorgestelde vernieuwingen. Na vaststelling van deze startnotitie wordt de beleidsnota voor kunst en cultuur opgesteld. De verwachting is dat deze in december 2019 in de raadsvergadering behandeld kan worden.

De gemeente Leudal beschikt niet over een kunst- en cultuurbeleid. Op elementen is (subsidie)beleid ontwikkeld, maar een overall-visie ontbreekt. Diverse kunst- en cultuurelementen worden op dit moment gesubsidieerd of anderszins gefinancierd zonder onderliggend beleid. Deze situatie is niet langer wenselijk. In het coalitieakkoord is de intentie geuit om in 2019 te komen tot een kunst- en cultuurbeleid. Het eindresultaat is een integrale beleidsnota, waarin de ambitie van Leudal duidelijk naar voren komt.

Op weg naar een nieuw kunst- en cultuurbeleid

De startnotitie Kunst en Cultuur legt de hoofdlijnen vast voor het kunst- en cultuurbeleid van de gemeente Leudal voor de periode 2020 en verder. Deze notitie is gebaseerd op gesprekken met spelers in het culturele veld en het ophalen van inzichten van vergelijkbare gemeenten.

Met het kunst- en cultuurbeleid wil de gemeente richting geven aan de ontwikkeling van het culturele leven in de 16 kernen. De volgende uitgangspunten worden aangehouden bij het opstellen van nieuw beleid:

- Verbeteren samenwerking tussen gemeente en spelers, alsook tussen spelers onderling;
- Het betrekken van jongeren;
- Het ontwikkelen van nieuwe initiatieven;
- Laagdrempelige toegang tot kunst en cultuur.

De beoogde effecten zijn een betere bekendheid en toegankelijkheid van het aanbod bij inwoners van de gemeente, alsook een vernieuwing van dit aanbod. De nota wordt een document dat gehanteerd wordt door zowel de betrokken bestuurders, als de uitvoerders in de culturele sector.

Middels samenwerking met het culturele veld wordt inhoud en vorm gegeven aan de nota. Deze wordt eind 2019 opgeleverd en zal deels ingaan in 2020. Voor het gedeelte dat gevolgen heeft voor subsidies, wordt 2020 het overgangsjaar en wordt 2021 genomen als eerste jaar van implementatie.

Wat verstaan we onder kunst en cultuur?

Bij het opstellen van een kunst- en cultuurbeleid is het allereerst belangrijk om te definiëren om welke begrippen het nu precies gaat. Hierbij worden de volgende omschrijvingen aangehouden:

Kunst = het product van creatieve menselijke uitingen. Het gaat dan om schilderen, tekenen, fotografie, grafiek, beeldhouwen, moderne media, theater, muziek, zang, dans, film, architectuur, literatuur en poëzie

Cultuur = gewoonten, gebruiken, tradities en normen en waarden die mensen hanteren en gezamenlijk de identiteit van een groep mensen vormt

Zowel kunst als cultuur zijn brede begrippen. In de gemeente Leudal verstaan wij onder kunst en cultuur het volgende: amateurkunst, volkscultuur, bibliotheekwerk, cultuureducatie en beeldende kunst in de openbare ruimte. Amateurkunst kan verder worden onderverdeeld in podiumkunsten (muziek, dans en theater), taalkunst (lezingen, poëzie en proza) en cultuurparticipatie (in de kernen en op school). Onder volkscultuur wordt het immaterieel erfgoed verstaan in de vorm van schutterijen, Carnaval, Sinterklaas, Koningsdag, herdenkingen en de bevrijding.

Materieel erfgoed wordt niet opgenomen in deze nota. Ook wordt het bibliotheekbeleid niet opgenomen, maar in een apart traject herijkt en vervolgens als addendum aan de kunst- en cultuurnota gevoegd.

Waarom kunst- en cultuurbeleid?

De gemeente heeft tot op heden geen helder kunst- en cultuurprofiel. Wel kent Leudal een rijk verenigingsleven en vinden er tal van culturele en kunstzinnige activiteiten plaats. Ter bevordering van het welzijn de burger wil de gemeente deze stimuleren. Getracht wordt om middels een beleidsnota de grenzen van gemeentelijke inbreng vast te stellen, waarbij kaders worden gesteld die vanuit een gemeenschappelijk belang gekozen worden. Hierbij moet ruimte worden gelaten voor ambitie en toekomstige ontwikkelingen.

Verbinding binnen en buiten het culturele landschap

De reikwijdte van het kunst- en cultuurbeleid is groot, en omvat vele beleidssectoren die van invloed zijn. In de beleidsnota wordt dan ook verbinding gezocht met andere terreinen zoals recreatie en toerisme, onderwijs, welzijn, preventie en WMO. Een voorbeeld van de verbinding is de theatervoorstelling “Dag Mama”, waarbij dementie – als belangrijk WMO thema – in toneelvorm wordt gebracht. Hierbij wordt verbinding gelegd tussen mantelzorgers, dementerenden, bestuurders en mensen uit de zorg.

Interactief werken

Het beleid wordt anno 2019 door de gemeente Leudal met behulp van burgerparticipatie vormgegeven. Onze ambitie is dat bij beleidsvorming het meedenken van inwoners en verenigingen de standaard is (koersdocument Interactief Werken). In de totstandkoming van deze startnotitie zijn een aantal betrokken spelers uit het kunst- en cultuurveld al gesproken. Ook in het verdere proces worden inwoners en verenigingen betrokken.

Met de burgerparticipatie in de totstandkoming van het kunst- en cultuurbeleid worden twee doelen nagestreefd:

- Het testen van een aantal concrete ideeën voor beleidsinstrumenten, die voortkomen uit verkennende gesprekken met het veld op draagvlak;
- Ruimte scheppen voor nieuwe, concrete ideeën voor beleidsinstrumenten.

Om participatie in dit proces vorm te geven, worden de volgende methoden ingezet:

- Enquêtes, waarin bij inwoners en verenigingen inzicht verkregen wordt in de huidige situatie, draagvlak voor enkele nieuwe ideeën wordt getoetst en nieuwe ideeën worden opgehaald;
- Een verdiepingsbijeenkomst met stakeholders, die ondersteunen in het vertalen van de resultaten van de enquête naar nieuw beleid.

De inzet van deze methoden zorgt ervoor dat in beperkte tijd en met beperkte middelen en capaciteit een grote groep inwoners en verenigingen, stichtingen en instellingen geraadpleegd wordt. Dit sluit aan bij de ambities van de gemeente op het gebied van interactief werken.

Tijdens de verdiepingsbijeenkomst worden de volgende stakeholders betrokken:

- Myouthic;
- Muziekschool de Nootzaak;
- ECI;
- Muziekfederatie Leudal;
- Stichting Kunst en Cultuur;
- Stichting Oasig;
- SPOLT;
- Frits Criens;
- Eventuele andere, voortkomend uit de enquête.

Na het vaststellen van de beleidsnota door het college en de raad worden de resultaten tijdens een cultuurcafé teruggekoppeld aan de betrokkenen.

Regionale samenwerking

In het nieuwe kunst- en cultuurbeleid gaat regionale samenwerking een belangrijke rol spelen. Leudal is een gemeente met grootse culturele spelers, maar hoeft zich niet te beperken tot haar

gemeentegrenzen. De ambitie voor de toekomst is het starten van een regionale samenwerking op het gebied van kunst en cultuur. De eerste stappen hiervoor zijn al gezet: er vinden verkennende gesprekken plaats tussen de gemeenten in Noord- en Midden-Limburg, met als doel het opstellen van een regionale cultuurnota waarbij samenwerking moet leiden tot meer zichtbaarheid, ontwikkeling en professionalisering.

Daarnaast wordt voor specifieke doelgroepen de regionale samenwerking opgezocht. Te beginnen bij de festivalcultuur, waarvoor al in 2019 een regionale inspiratiesessie wordt georganiseerd. Festivalorganisatoren worden uitgenodigd om kennis met elkaar te maken en te komen tot samenwerkingsverbanden. Vanuit de gemeente wordt hierbij gekeken naar regionale subsidiemogelijkheden en een eventuele oprichting van een regionaal calamiteitenfonds. De ambitie is om dit soort krachtenbundeling in de toekomst op meerdere culturele vlakken toe te passen.

Vernieuwing op het gebied van kunst en cultuur

De afgelopen jaren heeft er op gemeentelijk terrein weinig vernieuwing plaatsgevonden op het gebied van kunst en cultuur. In gesprekken met stakeholders uit het veld zijn een aantal ideeën voor vernieuwing naar voren gekomen. Deze ideeën passen binnen de richting die de gemeente Leudal ambieert en worden in het beleidsproces getoetst onder onze inwoners.

Popcultuur

De popcultuur is onderdeel van het veranderende culturele landschap van de gemeente Leudal. Pop – in de vorm van onder andere muziek en dans – draagt bij aan de verbreding en versterking van ons culturele profiel en wordt gepromoot in het nieuwe kunst- en cultuurbeleid. Het stimuleren en faciliteren van jongeren en jong talent wordt een belangrijk aandachtspunt, aangezien er veel kwaliteit aanwezig is. Ook de status van cultureel centrum De Bombardon wordt in dit deel meegenomen.

Jaarlijks cultuurdebat

Eens per jaar worden de culturele spelers in het veld door de gemeente uitgenodigd om elkaar te ontmoeten en samen te discussiëren over kunst en cultuur. Op deze manier wordt beoogd een betere onderlinge samenwerking tot stand te brengen en dat de culturele spelers komen tot nieuwe, creatieve ideeën.

Innovatiesubsidie

Met de innovatiesubsidie worden culturele spelers in het veld uitgedaagd om een vernieuwend initiatief op te zetten, waarvoor een eenmalige financiële bijdrage kan worden gevraagd. Deze is bedoeld om initiatieven te stimuleren die kunst en cultuur meer betekenis geven in de gemeente. De innovatiekracht van de gemeenschap wordt hierbij aangesproken en professionele partijen, burgerinitiatieven en de verenigingen en stichtingen worden uitgenodigd samen te werken.

De innovatiesubsidie wil het volgende bereiken:

- Vernieuwing binnen de kunst- en cultuursector;
- Impact op de samenleving;

- Positionering van de gemeente Leudal;
- Zichtbaar maken van ons creatief potentieel.

Strippenkaart voor de jeugd

Om de jeugd te laten proeven van verschillende vormen van kunst en cultuur, willen we in overleg met het onderwijs en culturele instellingen en verenigingen een strippenkaart invoeren. Deze strippenkaart geeft jongeren de mogelijkheid om een aantal keren deel te nemen aan voor hen onbekende lessen. Hiermee wordt gepoogd een drempel weg te nemen en kunst en cultuur meer toegankelijk te maken. Ook het enthousiasmeren van de jeugd speelt een belangrijke rol.

Combinatiefunctionaris als cultureel intermediair

Eind 2019 krijgt de gemeente één of meerdere combinatiefunctionaris(sen) die zich bezig houdt/houden met kunst en cultuur. De wens is om deze combinatiefunctionaris in te zetten als een cultureel intermediair, met als kerntaak het bevorderen van zichtbaarheid van en samenwerking in het culturele veld. De intermediair zorgt voor verbinding tussen culturele instellingen, en legt ook verbindingen tussen instellingen en andere culturele en maatschappelijke netwerken. Een andere taak van de combinatiefunctionaris is het bevorderen van de laagdrempeligheid van kunst en cultuur. Voor jong en oud is het belangrijk dat kunst en cultuur toegankelijk zijn.

Kaderstelling en scenario's subsidiebeleid

Kunst- en cultuurbeleid is een beleidsveld waarin de gemeente vooral een faciliterende rol heeft. Verenigingen en inwoners geven gezamenlijk de kunst en cultuur vorm en zorgen gezamenlijk voor een gevarieerd en rijk aanbod. De gemeente stimuleert en faciliteert hierin.

Het college en de raad wordt gevraagd bij de vaststelling van het nieuwe kunst- en cultuurbeleid een besluit te nemen over de financiering van zowel vernieuwende activiteiten als de herziening van het huidige subsidiestelsel. Op dit moment worden enkele zaken wel gesubsidieerd (bijvoorbeeld muziekonderwijs en harmonie) en andere zaken niet (bijvoorbeeld popcultuur, dans, toneel en kunst in de openbare ruimte).

Het actuele opgenomen bedrag in de begroting is ontoereikend voor het bekostigen van alle wensen vanuit het beleid en het veld. Hierbij moet een keuze worden gemaakt tussen het scheppen van financiële ruimte binnen de huidige budgetten (binnen het huidige subsidiestelsel) of het ter beschikking stellen van extra budget.

Buiten het opstellen van kunst- en cultuurbeleid wordt op dit moment ook gewerkt aan een herijking van de inzet van combinatiefunctionarissen. Deze krijgen straks ook een rol in de uitvoering van het kunst- en cultuurbeleid. De kosten van de combinatiefunctionarissen vallen niet onder het budget van Kunst en Cultuur.

Planning

Begin juni	college en raad	startnotitie en raadsinformatiebrief
Begin juni	stakeholders en inwoners	brief sturen met uitnodiging enquête
Juni	stakeholders en inwoners	invullen enquête
Juni	belangrijke stakeholders	verdiepingsbijeenkomst
Juli / augustus	beleidsmedewerkers	analyse enquête en opstellen beleid
September	belangrijke stakeholders	verdiepingsinterviews en vlog maken
November	commissie	informereren over beleid
December	college en raad	beleid voorleggen ter goedkeuring
December	stakeholders	beleid presenteren tijdens cultuurcafé

Financiën

Tijdens het proces van het opstellen van de nota kunst en cultuur zal ook de financiële component inzichtelijk worden gemaakt. Totdat een besluit over deze nota is genomen, zal de huidige systematiek gelijk blijven.

Communicatie

Gedurende de ontwikkeling van het kunst- en cultuurbeleid staat interactief werken centraal. In dit proces worden betrokkenen vanaf het begin tot einde meegenomen in de beleidsontwikkeling. Dit betekent voor betrokkenen dat zij in delen van het proces meedenken. Alles valt of staat met goede communicatie over het proces, met als communicatiestijl het komen tot een gemeenschappelijke visie.

De kracht van communicatie is van groot belang en gekozen wordt voor een communicatie-aanpak, die betrokkenen inspireert en activeert om mee te denken en te doen als het gaat over het nieuwe kunst- en cultuurbeleid. In het proces worden inwoners op aansprekende wijze geïnformeerd en uitgedaagd een actieve bijdrage te leveren aan de beleidsontwikkeling (onder andere middels enquêtes). Hierbij worden verschillende doelgroepen onderscheiden, waaronder verenigingen, stichtingen, maatschappelijke instellingen, inwoners en jongeren.

De communicatie rondom het creëren van kunst- en cultuurbeleid bestaat uit de volgende onderdelen:

- Startnotitie en raadsinformatiebrief opstellen;
- Brief / e-mail sturen naar stakeholders en inwoners met de enquête;
- Brief sturen naar belangrijke stakeholders met uitnodiging voor verdiepingsbijeenkomst in juni;
- Beleidsdocument opstellen en laten opmaken door grafisch vormgever;
- Animatie en infographic laten maken;
- Vlog met interviews stakeholders maken;
- Uitnodiging versturen naar stakeholders voor cultuurcafé in december;
- Presentatie maken voor cultuurcafé.